

„Rewizja taksonomiczna kompleksu *Brachycorythis* (Orchidaceae)”
Natalia Olędryńska

Poszerzanie wiedzy na temat bogactwa gatunkowego Ziemi oraz szacowanie jej różnorodności biologicznej są jednymi z podstawowych kroków dla opracowywania metod skutecznej ochrony gatunków oraz zrównoważonego zarządzania zasobami naturalnymi. Afryka to jeden z najważniejszych regionów świata w kontekście rozpoznawania zróżnicowania gatunkowego, mimo to wiedza na temat gatunków tam występujących wciąż jest niewystarczająca. Gatunki należące do grupy *Brachycorythis* (Orchidaceae, Orchidinae) są wciąż, z taksonomicznego punktu widzenia, jednym ze słabiej poznanych taksonów. Badany takson zbiorczy reprezentuje siedem naziemnych rodzajów storczykowatych, w obrębie których klasyfikowane są czterdzieści cztery gatunki, zasięg ich występowania obejmuje Afrykę subsaharyjską, Madagaskar oraz południową Azję. Celem pracy była rewizja taksonomiczna kompleksu.

Dla każdego z badanych taksonów (w tym także wewnątrzgatunkowych) opracowane zostały szczegółowe opisy cech morfologicznych zarówno części wegetatywnych, jak i kwiatowych oraz generatywnych, a także ryciny ukazujące cechy kluczowe badanych taksonów, pełne dane typologiczne zarówno dla tzw. dobrych gatunków, jak i nazw synonimicznych (w oparciu o protologi i okazy-typy). Baza danych taksonomicznych została wzbogacona o dane dotyczące preferowanych siedlisk, czasu kwitnienia taksonów i informacje o ich rozmieszczeniu geograficznym (dane GPS stanowisk dla przebadanych okazów). Łącznie przebadano 1000 okazów z 10 największych światowych herbariów.

Zebrane dane posłużyły do przeprowadzenia modelowania potencjalnych zasięgów dla wybranych gatunków. Modele, dla czasów współczesnych oraz dla maksimum ostatniego zlodowacenia (LGM), otrzymano dla szesnastu gatunków, reprezentujących pięć badanych rodzajów. Analizy wykazały istnienie potencjalnych siedlisk, w których poszczególne gatunki *Brachycorythis* mogą występować, a skąd nie były dotąd notowane. Ponadto modele wskazały na węższy zasięg występowania większości gatunków podczas ostatniego zlodowacenia niż ten obserwowany obecnie.

Analiza filogenetyczna, z rekonstrukcją czasu dywergencji została przeprowadzona dla plemienia Orchidinae, do którego zaliczany jest kompleks *Brachycorythis*. Wyniki pokazały, że dywersyfikacja w obrębie kompleksu rozpoczęła się ok. 14 mln lat temu, a najmłodszą linię ewolucyjną tworzą gatunki azjatyckie.